

KOMPENDIUM LEKTORA

Materiały dla prowadzących Dekanalną Szkołę Lektora

KOMPENDIUM LEKTORA

Materiały dla prowadzących Dekanalną Szkołę Lektora

Gniezno 2022

© Wydawnictwo Gaudentinum 2022

© Duszpasterstwo LSO Archidiecezji Gnieźnieńskiej

Redakcja – ks. Rafał Wojciechowski

Korekta – ks. dr hab. Maciej Olczyk, prof. UAM; ks. dr Jakub Dębiec,
Marzena Krzyżanowska

Zdjęcie na okładce z archiwum Prymasowskiego Wyższego Seminarium
Duchownego w Gnieźnie.

ISBN 978-83-65189-96-7

Wydanie II poprawione

Nihil obstat:

Gniezno, 07.02.2022

ks. dr hab. Maciej Olczyk, cenzor

Imprimatur:

Gniezno, 11.02.2022

297/2022/I

ks. dr Zbigniew Przybylski,
Wikariusz Generalny Archidiecezji Gnieźnieńskiej

Wydawca:

Wydawnictwo Gaudentinum
Kuria Metropolitalna
ul. Seminaryjna 2
62-200 Gniezno

Spis treści

UWAGI ODNOŚNIE DO DEKANALNEJ SZKOŁY LEKTORA.....	7
FORMACJA WEWNĘTRZNA	9
FORMACJA BIBLIJNA	12
FORMACJA LITURGICZNA	13
FORMACJA FONETYCZNA	14
FORMA SZKOŁY	15

UWAGI ODNOŚNIE DO DEKANALNEJ SZKOŁY LEKTORA

Szkoła Lektora ma przygotować kandydatów do pełnienia funkcji lektora w Zgromadzeniu Liturgicznym. Kilka spotkań w ramach tej szkoły nie jest w stanie zastąpić całorocznej formacji kandydatów w parafiach.

Istniejące materiały formacyjne w Polsce zalecają organizowanie całorocznych kursów lektorskich, jednak z praktyki duszpasterskiej wiemy, że taka forma może nie zdać egzaminu. Dlatego z dostępnych materiałów zostały wybrane najważniejsze zagadnienia i odpowiednio streszczone trafiły do niniejszego kompendium.

Zachęcamy, aby w Szkole uczestniczyli ministranci począwszy od ósmej klasy szkoły podstawowej i w takim wieku z zasady powinno być udzielane błogosławieństwo do pełnienia funkcji lektora.

Samo „Kompendium” zostało przygotowane w oparciu o obszerne materiały na kurs lektorski ks. Eugeniusza Mitka oraz książki o posłudze lektora ks. Eugeniusza Stencła. Jest ono poszerzoną wersją „Kompendium lektora”, przygotowanego na potrzeby Dekanalnej Szkoły Lektora dla gnieźnieńskich dekanatów.

„Kompendium” zbiera podstawową wiedzę, w związku z tym zawiera ogólne wiadomości, które powinien opanować kandydat na lektora. Niniejszy podręcznik objaśnia formę organizacji Szkoły i korzystania z „Kompendium”.

Zamieszczone tutaj konspekty i opisy są wskazówką do prowadzenia zajęć.

FORMACJA WEWNĘTRZNA

Tematy zawarte w formacji wewnętrznej zostały połączone z wybranymi postaciami bohaterów biblijnych Starego i Nowego Testamentu. Zwracają uwagę na niektóre cechy charakteru przysłych lektorów, jak punktualność, sumienność, odpowiedzialność, ale też zwracają uwagę na postawę wobec kolegów, w rodzinie, czy w parafii.

Każdy temat zbudowany jest z tego samego schematu – krótkiego tekstu biblijnego oraz krótkiego opisu poruszanego tematu. Na prowadzących Szkołę spoczywa kwestia rozwinięcia omawianych tam treści, ich dokładnego omówienia i przeanalizowania. Przy niektórych tematach umieszczono ćwiczenia – można je wykonać albo w czasie spotkania, albo poprosić uczestników o wykonanie ich w domu.

Poniżej rozpisane są wszystkie tematy wraz z propozycjami tematów i pojęć, które warto poruszyć. Do tego należy pamiętać o treściach i wskazówkach umieszczonych w podręczniku dla uczestników

Temat 1 – Wiara w życiu lektora

- Czym jest wiara?
- Ważne jest dawanie odważnego świadectwa o własnej wierze

Temat 2 – Rola lektora we własnej rodzinie

- Można zachęcić, aby kandydaci opowiedzieli w kilku słowach o swojej rodzinie, domu rodzinnym.
- Można wyjaśnić, czym jest apostołstwo w rodzinie.
- Temat do omówienia – historia Józefa Egipskiego

Temat 3 – Autorytet lektora wśród ministrantów

- Kandydaci mogą krótko scharakteryzować swoją grupę LSO
- Podkreślenie, że od lektora wymaga się dojrzałości i tego, aby był przykładem dla młodszych

Temat 4 – Posłuszeństwo

- Zwrócenie uwagi na posłuszeństwo względem kapłanów w parafii oraz względem starszych kolegów w grupie

Temat 5 – Boże wybranie

- Ćwiczenie (jakimi cechami powinien charakteryzować się lektor?) warto wykonać w ramach spotkania.
- Tematy do omówienia - uczestnictwo w życiu sakramentalnym i strój w trakcie spowiedzi („Kompendium”, s. 25)

Temat 6 – Powołanie lektora

- Temat do omówienia – rozeznawanie powołania życiowego oraz rodzaje dróg realizacji powołania (kapłaństwo, życie zakonne itd.)

Temat 7 – Lektorskie okazywanie przekonań religijnych

- Temat nawiązuje do treści z tematu 1, warto je tutaj rozszerzyć o dawanie świadectwa zwłaszcza w grupie znajomych.
- Tematy do omówienia - post i wstrzemięźliwość („Kompendium”, s. 31)

Temat 8 – Posługa lektora dla Bożej chwały

- Warto zwrócić uwagę na pokorę w wypełnianiu funkcji lektora i w służbie przy ołtarzu

Temat 9 – Walka lektora z własnymi wadami

- Warto podkreślić wagę spowiedzi i odpowiedniego przygotowania do niej

Temat 10 – Gorliwość

- Warto porozmawiać w grupie, jak przejawia się gorliwość lektora
- Temat do omówienia – kim był Szaweł? Jak przebiegała jego misja?

Temat 11 – Kościół parafialny drugim domem lektora

- Temat do omówienia – opowiedzenie w kilku słowach o swojej parafii i kościele parafialnym.

FORMACJA BIBLIJNA

Przy omawianiu Pisma Świętego warto, aby uczestnicy mieli przy sobie egzemplarz Biblii.

Tematy zawarte w tej części, zwłaszcza dotyczące podziału ksiąg czy ich kanoniczności, podają podstawową wiedzę z zakresu Pisma Świętego obecną głównie na katechezie.

Wiadomości związane z Pismem Świętym należy przekazywać w sposób przystępny. Warto, zwłaszcza w czasie szkoły lektora zwrócić uwagę kandydatów na księgi rzadziej używane w liturgii lub mniej znane. Dobrym przykładem jest chociażby Księga Przysłów czy Księga Mądrości, zawierające bardzo wiele życiowych rad, sentencji, upomnień, ostrzeżeń i uwag. Przy tym temacie, między innymi, zostało umieszczone ćwiczenie, na które warto zwrócić uwagę.

Szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię lekcjonarza. Lektor powinien być zaznajomiony z charakterystyką tej księgi liturgicznej, podziałem na cykle czytań oraz poszczególne tomy. Warto, aby uczestnicy szkoły mogli w ramach zajęć zobaczyć różne lekcjonarze, zwłaszcza tomy rzadziej używane. Przy temacie lekcjonarza należy też poruszyć kwestie liturgiczno-techniczne, związane z podchodzeniem i odchodzeniem od ambony i zachowaniem przy niej.

FORMACJA LITURGICZNA

Rok liturgiczny jest tematem obszernym, ale ważnym do opanowania przed kandydatów na lektorów, chociażby ze względu na podobieństwo podziału lekcjonarza na tomy do podziału roku liturgicznego.

W sprawie ksiąg liturgicznych kandydaci na lektorów mają z zasady znać rodzaje ksiąg – mszał, ryty itd. Nie ma obowiązku, aby umieli posługiwać przy mszale (aktualnie tę umiejętność wprowadzamy w ramach Archidiecezjalnej Szkoły Ceremoniarza) i zabronione jest uzależnianie ukończenia szkoły lektora od zaliczenia umiejętności posługi przy mszale. Można wprowadzać zajęcia z mszału, jednak poza programem przewidzianym w niniejszym kompendium.

Budowa Mszy świętej jest treścią, z którą w przynajmniej podstawowym stopniu ministranci powinni już być zaznajomieni. Dlatego tutaj opisana została szczegółowo tylko Liturgia Słowa. Dla przypomnienia, schemat umieszczony w podręczniku dla uczestników, zawiera rozpisane wszystkie części Mszy świętej.

Przy zajęciach z modlitwy powszechnej warto podzielić uczestników na mniejsze grupy i przeciwzyć z nimi układanie wezwań. Układanie przez lektorów modlitwy powszechnej, chociażby na niedzielę, jest dobrą propozycją na zbiórki dla lektorów w parafiach. Jest to zarówno z korzyścią dla lektorów, którzy czują się współodpowiedzialni za tworzenie tego, co sami później odczytują, jak i dla zgromadzenia liturgicznego, dla którego ta modlitwa staje się bardziej aktualna.

FORMACJA FONETYCZNA

Informacje zawarte w tej części są czysto teoretyczne i nie można ograniczać się tylko do nich. Najbardziej pożądane jest, aby zajęcia fonetyczno-językowe prowadził specjalista – fonetyk, językoznawca, nauczyciel języka polskiego, aktor itp.

Niezbędnym elementem Szkoły Lektora są ćwiczenia fonetyczne oraz obycie z mikrofonem. Warto więc zadbać o odpowiednie warunki i czas do tych ćwiczeń.

Szczegółowe ćwiczenia fonetyczne znajdują się w książce ks. Eugeniusza Mitka „Lektor. Materiały na kurs lektorski” s. 284-368. Są też dostępne na stronie internetowej Duszpasterstwa LSO.

FORMA SZKOŁY

Forma organizacji Dekanalnej Szkoły Lektora (z możliwością rozszerzenia do kilku dekanatów lub całego rejonu duszpasterskiego) jest dowolna. Poniżej prezentujemy przykładowy rozkład materiału kompendium na konkretne, 60-minutowe spotkania. Aby otrzymać oczekiwany rezultat przygotowania, nie należy pomijać żadnego z tematów tutaj zawartych.

Tematy zostały tak dobrane, aby treści z poszczególnych rodzajów formacji mniej więcej do siebie pasowały.

Uwzględniono także obszerność niektórych zagadnień. Oczywiście zamiast dwunastu 60-minutowych spotkań, można je skondensować w bloki np. cztery bloki po trzy godziny.

Na każde spotkanie przewidziano 60 minut. Nie jest konieczne dzielenie czasu po równo na poszczególne zagadnienia.

Spotkanie 1

Kwestie organizacyjne, zamknięcie listy uczestników.

1. Kim jest lektor?
2. Wcześniejsze przygotowanie
3. Alba – strój lektora i co pod nią?

Spotkanie 2

1. Wiara lektora [WEW 1]
2. Skrócona historia Narodu Wybranego [BIB 1]
3. Proces powstawania Pisma Świętego [BIB 2]

Spotkanie 3

1. Rola lektora we własnej rodzinie [WEW 2]
2. Autorytet lektora wśród ministrantów [WEW 3]
3. Kanoniczność ksiąg biblijnych [BIB 3]
4. Podział ksiąg biblijnych [BIB 4]

Spotkanie 4

1. Posłuszeństwo [WEW 4]
2. Boże wybranie [WEW 5]
3. Świętość Biblii. Języki. Czytanie Biblii [BIB 5,6,7]

Spotkanie 5

1. Powołanie lektora [WEW 6]
2. Rok liturgiczny i kolory szat [LIT 1]

Spotkanie 6

1. Lektorskie okazywanie przekonań religijnych [WEW 7]
2. Lekcjonarz i jego podział [BIB 8]

Spotkanie 7

1. Posługa dla Bożej chwały [WEW 8]
2. Walka z własnymi wadami [WEW 9]
3. Księgi liturgiczne [LIT 2]
4. „Kiedy mam czytać” – budowa Liturgii Słowa [LIT 3]

Spotkanie 8

1. Gorliwość [WEW 10]
2. Kościół parafialny drugim domem lektora [WEW 11]
3. O modlitwie powszechnej słów kilka [LIT 4]

Spotkanie 9

Zajęcia fonetyczno-językowe (wstęp i wiadomości teoretyczne)

Spotkanie 10

Zajęcia fonetyczno-językowe (ćwiczenia)

Spotkanie 11

Zajęcia fonetyczno-językowe (ćwiczenia)

Spotkanie 12

Podsumowanie Dekanalnej Szkoły Lektora

W ramach podsumowania można przygotować krótki test wiadomości, głównie z wiedzy biblijnej i liturgicznej. Ostatnie zajęcia fonetyczno-językowe powinny być też sprawdzeniem poprawności czytania, chociaż można to uczynić także w ramach podsumowania Szkoły Lektora. Trudno sprawdzać wiadomości z tematów formacji wewnętrznej.